

ESA082 Dante Alighieri: umění, estetika a kultura středověku

Podmínky ukončení:

kolokvium 4 kr. (rozhovor nebo test)

- Dantův život v rozsahu slovníkového hesla + Boccacciův Traktátek ke chvále Florentína Danta (Bruniho životopis nepovinný)
- znalost jedné kantiky Commedie (nejspíš Pekla) + zpěvů, sonetů a kancón, jimiž se bude zevrubně zabývat na přednáškách
- obecná znalost celkové architektury Commedie, dělení pekla, očistce a ráje a jeho básnický, morální, theologický smysl; systém ctností a neřestí
- základní kategorie středověké estetiky (hierarchie, řád, alegorie, krása stvoření a jedinečnost lidské osoby, přirozenost a milost, smyslové/nadsmyslové, intelekt, láska a její druhy, cesta, homo viator, očištění) v rozsahu přednášek
- nejzákladnější přehled o evropském a našem středověkém umění z kterýchkoli dějin umění v rozsahu maturitní zk. z dějepisu + Giotto ! (fenomén Dantovi nejbližší), toto nebude předmětem examinace
- umět interpretovat jeden vámi zvolený zpěv Komédie, na němž ukážete kategorie středověké estetiky

Dante Alighieri: Nový život, XIII. dopis
T.S. Eliot: Co pro mne znamená Dante
F.X. Šalda: Básnická osobnost Dantova
Umberto Eco: Čtení Ráje

zkouška 5 kr. (rozhovor nebo test s dozkoušením)

totéž: + umět interpretovat 3 zpěvy podle vlastní volby

+ znalost dvou kantik (Peklo + Očistec)

+ 1 knižní titul podle vlastní volby (100 stran)

K literatuře:

a) estetika

Wl. Tatarkiewicz: Středověká estetika (virtuální knihovna) – Tatarkiewicz má daleko nejlepší přehled středověké estetiky, stačí přehledová znalost;

Umberto Eco: Umění a krása ve středověké estetice (posluchači estetiky to stejně mají (jako Tatarkiewicz) v povinné literatuře, pro ostatní místy poněkud speciální

b) kulturní historie

A. Gurevič: Kategorie středověké kultury; týž: Peklo, nebe ráj (dobré a známé kulturně historické práce ruského historika, z nichž druhá je postavena na Dantovi)

J. Le Goff: Kultura středověké Evropy, Fantaskno ve středověku, Zrození očištěnce (Le Goff postupně odvolal všechna svoje odborná dogmata školy *Annales*, jeho poměr ke středověku zůstal přísně laický a chladný; velmi citovaný kulturní historik)

c) filologie a dějiny literatur

Ernst Curtius: Evropská literatura a latinský středověk (zásadní dílo, zaslouženě nejcitovanější, několik pasáží o Dantovi)

E. Auerbach: Mimesis (všude čtené a citované dílo, středověké literatury se týkají 4 znamenité studie, z nich jedna přímo Danta – 10. zpěv Očištěnce)

d) románská filologie a italienistika

F. de Sanctis: Dějiny italské literatury – pasáž o Dantovi (spíše romantický výklad založený zvláště na 5. zpěvu Pekla, u nás výklad převzatý Václavem Černým i jeho žákem, překladatelem Fr. Mikešem (malá věrnost náboženským a filosofickým intencím *Commedie*))

Michele Barbi (v italštině na www) – životopis, vlastně heslo *Enciclopedia Italiana* z pera jednoho z největších dantistů 20. století

Indro Montanelli: Dante a jeho doba (český překlad populární publikace lombardského historika a novináře, v Itálii velmi uznávaného, poučné, zábavně neuctivé, místy ale nepřesné)

některé komentované vydání Danta (nejlépe v edizione Mondadori, Chiavacci-Leonardi, dostupné, levné, mistrovské)

e) bohemistika

má studie k podílu Jana Zahradníčka na Bablerově překladu *Komedie*

Václav Černý: Staročeská milostná lyrika (skvělá a čtivá práce o vlivu Francie a Itálie na českou lyriku 13. a 14. století)